

- Dvořáková, M.: Taxonomický přehled československých druhů rodu *Lamium* L. Spisy Přír. Fak. Univ. Brně ser. L, 23: 31–50, 1965.
- Košťál, O.: O oplozování květů u *Lamium amplexicaule*. Vesmír 32: 94, 1903.
- Košťál, O.: O kleistogamických květech hluchavky objímavé (*Lamium amplexicaule* L.). Vesmír 32: 121, 122, 1903.
- Novák, F. A.: Morfologická a teratologická studia na hluchavce bílé (*Lamium album* L.). Rozpr. České Akad. Věd, Tř. 2, Vědy Mat. Přír. 32/17: 1–28, 1923.
- Novák, F. A.: Teratologická pozorování na hluchavce bílé. Preslia 10: 135–140, 1931.

13. Galeobdolon Hudson

Hluchavník

(SPRACOVALI J. HOLUB, E. KMEŤOVÁ)

Syn.: *Lamium* p. p. – *Lamiastrum* Ehrend. et Polatschek – *Lamium* subg. *Galeobdolon* (Hudson) Ascherson – *Lamium* L. sect. *Galeobdolon* (Hudson) Benth.

Trváce byliny s krátkym horizontálnym podzemkom. Byle 4-hranné. Listy stopkaté, na báze srdcovité. Súkvetie riedke, z niekoľkých papraslenov v pazuchách horných listov. Kalich rúrkovito zvončekovitý, 5-žilový, 5-zubý, kališné zuby ± rovnaké, trojuholníkovité, krátke, holé, na vrchole šidlovito chrupavkovito ostité. Koruna dvojpyskovitá, žltá, rúrka koruny mierne prehnutá, na báze zúžená, dlhšia ako kališné zuby, vo vnútri korunného hrdla so šikmým prstencom chlupov, horný pysk podlhovasto vajcovitý, mierne vyklenutý, celistvookrajový, na okraji brvitý, dolný pysk zreteľne 3-laločný, bočné laloky trojuholníkovito kopijovité až kopijovito vajcovité, bez nitkovito šidlovitých výrastkov, všetky ± rovnako veľké. Tyčinky 4, dvojmocné, skryté pod horným pyskom, peľnice divergentné, holé. Tvrdky vajcovité, trojboké, na vrchole utaté, ± 3 mm dlhé, čiernohnedé, hladké.

Nomenklatoricko-taxonomická poznámka. Otázka správneho mena tohto rodu nie je doteraz celkom rozriešená. Zvyčajne používané meno *Galeobdolon Adanson* (1763) zahŕňa lektotyp rodového mena *Galeobdolon* L. (1753). Vzhľadom na túto skutočnosť sa *Adanson* o rodové meno nedá použiť pre tu spomínaný rod. Jeho správnym menom nemôže byť ani novšie používané meno *Lamiastrum* Fabr. (1759), nakoľko ide o uninominálne označenie druhu. V rodovej hodnote sa dá toto meno použiť iba ako *Lamiastrum* Ehrend. et Polatschek (1973). Uprednostňujeme ochranu mena *Galeobdolon* v poňatí Hudsona z r. 1778, ktoré sa v literatúre používalo po dlhý čas. Na jeho ochranu sa už pripravilo niekoľko návrhov.

Rod *Galeobdolon* je na Slovensku zastúpený tromi blízko príbuznými druhmi, ktoré tvoria súborný druh *Galeobdolon luteum*, v literatúre sa často nerozlišujú, alebo existuje mnoho zámien. Preto v nasledujúcich prehľadoch rozšírenia jednotlivých druhov možno uviesť iba revidované doklady. V porovnaní s reálnym rozšírením sú tieto taxóny zastúpené v herbároch relatívne málo. Napriek tomu poskytujú dosť reprezentatívny obraz o celkovom charaktere rozšírenia jednotlivých taxónov na území Slovenska.